

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך טז, תשכ"ה

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

משום בחינה מהלבוש הזה, ואולי אף עולה עליו בקיצורו (ופשטותו). על הצורך להחליט סוף כל סוף בדבר ולהכריע לכאן או לכאן, בבחינת "קום עשה, ולא — חדל"; אומר האנגלי take it or leave it. ועל כגון זה כדאי לאמור בעברית בקצרה (ובחרוז) "קח או הנח!" (על דרך "הנח להם לישראל" וכו', או: "הנח כתר כהונה לזרעו של אהרן" קידושין סו ע"א).

ראובן סיוון

לעניין "ביצוע"

יפה העיר א' בנדויד נגד השימוש הנפרז בביצוע ובביצע (לשונונו לעם, קנה), אך קשה להסכים עמו ש"ביצוע אינו אלא אחרון כל המעשים... מעשה שאין אחריו כלום". סבורים אנו שהשימוש בביצוע, לענין עשייה, הגשמה, קיום, מילוי, מוצדק הוא, ואפילו משתמע משימוש הפועל בצע במקרא. מר בנדויד, המקטרג לא רק על ה"אנגליציסטית" אלא אפילו על הלשון האנגלית ה"מגמגמת" (ע' לא) מסתמך בענין זה דווקא על האנגלית. הוא טוען, שביצוע בעברית מקביל על פי רוב לפעלים execute, accomplish, carry out שבאנגלית, ולא ל- perform או ל- fulfill, אבל מה נעשה, ובאיכה ב, יז, "בצע אמרתו אשר צוה מימי קדם", נאמר בתרגום האנגלי fulfill; וכן בישע' י, יב, "היה כי יבצע ה' את כל מעשהו", התרגום הוא perform

רק בדוגמה השלישית של ביצע לעניין עשייה, בזכריה ד, ט
"וידין תבצענה", תורגם finish, לרוחו של בנדויד.

מר בנדויד מסתמך בטענתו (ביצע = "השלים" בלבד)
על הוראתה ה"אטימולוגית" של מלה זו ("כמו חרץ, חתך, גזר,
פסק ועוד"). ספק אם יש בהנמקה זו כדי לפסול התרחבות
משמעה של מלה בהתפתחותה, מה גם שאין הכתובים (לאו
דווקא אלה שבחר לו בנדויד) מחזקים סברה זו.

"קצין מבצעים" כשר בעיני בנדויד, מפני שהוא
"ממונה על התוליה האחרונה שבשרשרת הפעולות
הצבאיות, הוא החותך והמסיים — זהו ביצוע".
מסופקני, אם ימצא קצין מבצעים, שיסכים להגדרה מצמצמת
זו של תפקידו. לעומת זאת טוען בנדויד, שאין לומר "בוצע
עוד ניסיון והתנקשות בסלאל", מפני ש"על התכנון ועל
המזימות לא שמענו כלום". "לא שמענו" גם "על התכנון ועל
המזימות" של "קצין המבצעים" או של מפקדיו.

גם על הביצוע במוסיקה, ועל הפועל ביצע הנהוג
בתחום זה, שקוימו ואושרו במילון למונחי המוסיקה של
האקדמיה ללשון העברית (ע' 15), יצא קצפו של בנדויד,
ושוב על סמך השוואה לפועל באנגלית, שאינה עניין לכאן
(take part). ביצע במוסיקה עניינו לא "השתתף", אלא perform
render, interpret (המילון הנ"ל, שם). הצעתו של בנדויד
לומר, למשל, הקלטה חדשה, או אפילו שידור, הגשה, השתתפות
במקום ביצוע חדש, אינה קולעת לעניין. כי ביצוע חדש אינו
כל אלה. תמהני על מר בנדויד, המדקדק כל כך בהבחנות,
שלא הבחין בכך.